

ročník I.

pátek 23. července 2021

Turnovská novorenesanční spořitelna * Co nám přinesla Jizera
Zemřel Vladimír Veselý * Franz Schmitt a Fabrika 1861 * Kumburk
Rokytnice n/J * Paseky n/J * Škody po bouřkách * Rozhovor s Ivanem Podobským

Nebe v Loužnici

Jana Matěásková

Milí čtenáři!

Tolik jsem se těšil do lesa! Ten mi dokonce přichystal na kraji pár hub. A pak už jsem byl jejich. Kloš jelení neboli lítací klišť. Od toho okamžiku tahám je odevšad. Z vlasů, z vousů, dokonce z ucha, odevšud. Vopruzáci roku. Přízemí v chalupě obývají myši. V zimě rozkousaly záclonku, ale teď jsou hodné na poli na letním bytě. Na půdě hospodaří kuna. Je hrozná bordelářka. Roztahala všude noviny. To dělám taky. Ale já si je neznačkuji hovínky! A k chalupě chodí liška. Roztahala po celé zahradě boty, které jsem chtěl spálit. No, nechám jí je na hraní. A když trochu prožene kunu, budu jí i přikrmovat. A hodní kosi nechali mi i pár třešní na stromě. Teď jedu do města pro pivo, autobusem, řidič si bere roušku, já ji také honem nasazuji – a cestou přemýšlím, kdo že je tady vlastně pánem tvorstva. f.

*** Rada Turnova schválila Jaroslava Kříže** jako ředitele Městské knihovny Antonína Marka na další funkční období 2021 – 2024 Turnov.

Rada v působnosti valné hromady KCT schválila Davida Peška na další funkční období 2021 – 2024 jako jednatele Kulturního centra Turnov.

Městská rada také schválila podmínky pro výběrové řízení na výměnu vstupního portálu do historické radnice, která je nezbytná z důvodu stáří původního portálu a jeho havarijního stavu. V minulosti se několikrát stalo, že bez servisního zásahu nebylo možné dveře zavřít a zamknout. Výměna dále zlepší tepelně-technické vlastnosti budovy.

Vzhledem k významu této výměny doporučila rada výjimku a v uzavřeném výběrovém řízení hodlá oslovit vybrané firmy s referencemi, u kterých je záruka kvalitně odvedené práce a to *Profiltechnik alusystem Hodkovice nad Mohelkou*, *TORFELD Liberec* a *Profí Al Konstrukt Liberec*.

Akce by měla být dokončena do konce roku 2021.

*** Divadlo na terase Střelnice:**

Úterý 27. července od 19.00 hodin

OLDstars – Všechny báječné věci

Inscenace o hledání důvodů, proč žít. Aneb hra o tom, jak si vytvořit výstředně povznášející náhled na život. Hit festivalu v Edinburghu nedávno s velkým úspěchem uváděný na off-Broadwayi, vznikl za spolupráce dramatika Duncana Macmillana a komika Jonnyho Donahoea, který byl zároveň prvním představitelem hlavní role. Představení v podání známého pražského souboru.

Památky kraje: turnovskému náměstí vévodí novorenesanční spořitelna

Nejhonosnější budovy na náměstích bývají zpravidla sídly radnic. V Turnově je tomu ale jinak. Monumentální stavba, která vévodí tamnímu náměstí Českého ráje, je bankovním domem – od jejího postavení až do současnosti v ní sídlí spořitelna.

„Budovu turnovské spořitelny skutečně není možné přehlédnout. Jedná se o tak zásadní dominantu turnovského náměstí, že by byla škoda ji minout a nezjistit si o ní bližší informace,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně hejtmana.

Základní kámen k novorenesanční budově městské spořitelny byl položen v srpnu roku 1906. Investorem se stala samozřejmě turnovská spořitelna, která už v roce 1903 vykoupila původní historický dům, zájezdní hostinec U Zlatého orla, patřící rodině Votrubcově. Z tohoto zbouraného barokního domu se zachovala jen výklenková plastika sv. Floriána, patrona hasičů, dnes umístěná ve sbírkách muzea.

Novou budovu projektoval architekt Jan Heindl, známý mimochodem právě jako autor řady českých radnic. Stavbu provedla firma Beránek a Čáp z Vršovic. Výrazná moderní budova zcela změnila dosavadní proporční a dispoziční měřítko náměstí a v době svého vzniku vyvolala řadu diskusí. Dnes si bez ní turnovské náměstí už nelze představit. Pozornost vzbuzuje především fresková výzdoba průčelí, vypovídající o kamenářské tradici města. Autorem fresek byl ve své době velmi populární malíř Lád'a Novák. Pamětní desky umístěné ve vchodu budovy připomínají zakladatele spořitelny a oběti květnových událostí roku 1945.

/ Jan Mikulička, Liberecký kraj

*** Raně gotický hřbitovní kostel svatého Jana Křtitele v Nudvojevicích si bude možné prohlédnout tuto **neděli** mezi 9. a 12. hodinou. Vstupné je zdarma. Akci zajišťuje Římskokatolická farnost, děkanství Turnov.**

Kostel pochází z období kolem roku 1250, kdy ho nechali postavit hradišťští cisterciáci na vyvýšenině nad luhem Jizery. Předpokládá se, že místo sloužilo kultovním účelům už v době předkřesťanské a že dnešnímu kostelu předcházela starší stavba. Kostel sloužil jako farní do roku 1551, od té doby je filiálním kostelem k Turnovu. Po třicetileté válce byl obnoven. Roku 1726 získala loď nový kazetový malovaný strop. Během

19. století kostel chátral, až musel být roku 1881 uzavřen. Velká oprava, která mimo jiné odstranila barokní strop, skončila roku 1894. Po roce 1945 se stav kostela opět zhoršil. K jeho obnově se přistoupilo až na přelomu třetího tisíciletí a rekonstrukce skončila v roce 2006.

/ Zdroje: Naše Pojizeří, Wikipedie; *foto Miloslav Rejha, Wikipedie*

turnovsko

DOLÁNKY u TURNOVA – Putovní výstavu *Vlk, náš staronový soused* Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, ČZU a Senckenbergova muzea přírodních věd v Görlitzu můžete vidět v *Domě přírody Českého ráje* v Dolánkách až do 31. srpna; od úterý do neděle vždy od 9 do 17 hodin.

Zároveň tu do 1. srpna probíhá výstava *Zaostřeno na Jizerky*. Ta vzešla z nejlepších snímků fotografické soutěže, kterou pořádá *Nadace Ivana Dejmal* pro ochranu přírody. Vstupné je zdarma.

Foto V. Šoltys

ZAOŠTŘENO NA
JIZERKY
FOTOGRAFICKÁ SOUTĚŽ

Nadace
Ivana Dejmal
pro ochranu přírody

VÝSTAVA
FOTOGRAFIÍ Z
JIZERSKÝCH HOR

Dovolujeme si vás pozvat na výstavu, která vzešla
z 10. ročníku stejnojmenné fotografické soutěže. Snímky
Vás zavedou na známá i neznámá místa tohoto pohorí.
Fotografové vám představení své pohledy na Jizerské hory
a vy se jimi můžete nechat okoušit.

Výstava
od 2.6.2021
do 1.8.2021
Dům přírody
Českého ráje

Výstava bude k vidění od 2.6.2021 do 1.8.2021 v
prostorách Domu přírody Českého ráje v Dolánkách.
Výstavu pořádá
Nadace Ivana Dejmal pro ochranu přírody.

SEDMIHORKY –

NEDĚLE 25. 7. 2021 • KEMP V SEMIHOŘKÁCH

PROGRAM:
10.00 – 17.00
Hravé aktivity nejen pro děti
hmatové kamenné pexeso
pískové mandaly
rýžování granátků
drátkování kamínků
výroba šperků z kamenů
broušení drahých kamenů
mletí obilí na kamenném mlýnku
ochutnávka regionálních produktů
a mnoho dalšího na louce u T.O. Libuňka

18.00
Zajímavé geologické lokality Českého ráje
povídání s promítáním geologa
turnovského muzea Mgr. Jana Bubala

unesco
Global Geopark

Český ráj
GLOBÁLNÍ GEOPARK UNESCO

Dům přírody

**STŘEDISKO
EKOLOGICKÉ
VÝCHOVY
ČESKÝ RÁJ**

Liberecký kraj

**SEDMI
HOŘKY**

DEN GEOPARKU 2021

SEZNÁMENÍ S ÚZEMÍM GEOPARKU ČESKÝ RÁJ NETRADIČNÍMI HRAVÝMI FORMAMI

AKCI POŘÁDÁ GEOPARK ČESKÝ RÁJ VE SPOLUPRÁCI SE STŘEDISKEM EKOLOGICKÉ VÝCHOVY ČESKÝ RÁJ A KEMPEM SEMIHOŘKY ZA FINANČNÍ PODPORY LIBERECKÉHO KRAJE

PŘEPEŘE –

CO NÁM PŘINESLA JIZERA?

„Staletí mlčící tok řeky Jizery sleduje naše životy i životy našich předků. Je tedy na nás, abychom je zaznamenali a dali jim tak nějakou podobu pro budoucí generace...“

řekli si patrně dva přepeřští rodáci
Mgr. Vladimír Burjánek a prof. JUDr. Jan Kříž, CSc. Dr.h.c.

„Každej sme vodněkud“, řekl tehdy klasik českého humoru a myslel tím bezpochyby rodáctví. Tedy rodáctví pravé, slavné a se vším všudy. Slavní rodáci tak proslavili Prahu, Brno, Zlín, ale i Litomyšl, Hukvaldy nebo Kolín, ale zkuste vrýt do paměti dalším pokolením obraz nějaké vesničky, například

Přepeř; takového územního appendixu mnohem známějšího Turnova.

A přece! Tedy, říkám rovnou, není to úkol pro každého. Předně to musí být člověk s dobrým pozorovacím talentem, neméně dobře vládnoucí perem, s pamětí – no nezastírejme si – komu už léty neslouží jako zamlada, a pak hlavně „pravý rodák“. Člověk takový, který je bytostně srostlý s místem svého dětství,

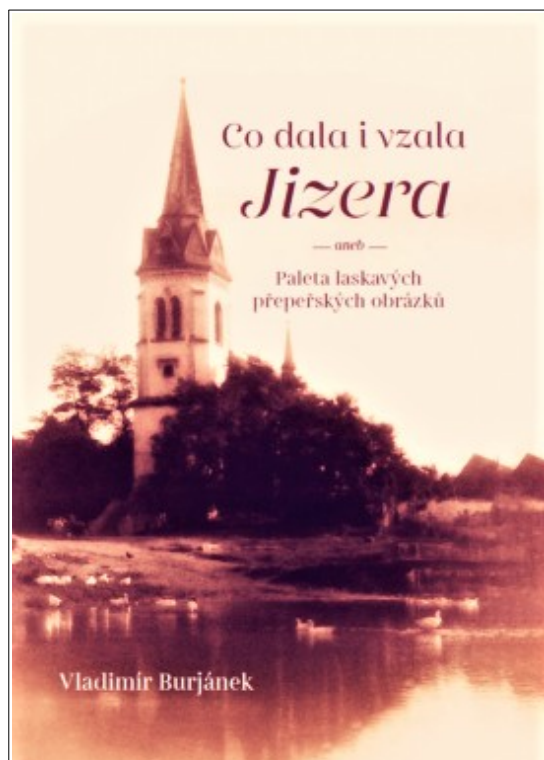

spojený pupeční šňůrou pokolení svých předků, kteří tu v jeho místě zanechali svoji i dodnes viditelnou stopu.

„Rodáctví – to je závazek na celý život, který uzavíráme nepozorovaně, dobrovolně a nějak mimoděk. Roste a sílí jako dobrý strom ve volné krajině a košatí věkem. Záleží na každém, jak ho tohle získané dědictví povznese a jak správně ho zúročí pro sebe a své rodné hnízdo“, říká Vladimír Burjánek. / FOTO

Sejdou-li se pak rodáci, jako Jan Kříž, coby vydavatel a Vladimír Burjánek jako autor, je pak na takový čin zaděláno a Přepeře, vesnička s pár stovkou obyvatel, může klidně „vstoupit do dějin“.

Předně – nejde tedy o vesničku ledajakou. To zjistíte hned po přečtení statě o místních „háčkařích“. Ale hlavně se před vámi ocitne obraz malebného života na venkově před sedmdesáti lety, v poválečné době, kdy i tady končila etapa soukromníků a přicházela doba „společného hospodaření“. Ne každý se totiž odváží popisovat nelehké dobové předěly svých nejbližších sousedů a známých v době dějinných zvrátů. V situaci Přepeř se to stalo. V Burjánekově knížce *Co dala i vzala Jizera aneb Paleta laskavých přepeřských obrázků* tak ožívají postavičky z dávné minulosti, jejich povahy, charakteristické výroky, zvláštnosti vesnice i reakce na své ostatní sousedy i situaci v regionu a celém státu.

Honosné budovy a významné stavby dnes obdivujeme my, jako je po nás budou obdivovat i generace další. Jenomže to všechno vystavěli naši předchůdci, lidé a lidičky, kteří tu žili v tehdejších podmínkách a způsobu života, o kterých často víme pramálo, přestože právě tady se často po léta formovalo naše bytí i pozdější občanské národní cítění. Neznavše ale toho všeho do detailu, nám snad právě proto dnes někdy chybí zkušenosti, rozvaha a moudrost našich předků, a to ve chvílích, kdy si nevíme rady. Díky počínu autora textu Vladimíra Burjánka a vydavatele Jana Kříže mají dnes Přepeřští z čeho čerpat. Škoda, že se z objektivních příčin nezdařil červenový křest knížky jizerní vodou v místní sokolovně. Avšak podle invence obou tvůrců snad nezůstane jen u počínu jediného...

/ O. Grund, Turnov

lomnice n. p.

Lomnické letní turistické noviny byly oceněny 1. místem v kategorii *Turistická informace roku 2021* v soutěžní přehlídce turisticko-propagačních materiálů Turistpropag. – Nu, já se nedivím, jsou opravdu čtivé a pěkné.

* Lomnické kulturní léto:

Pátek 23. července

Kostel sv. Mikuláše z Bari od 20:30 hodin

Účinkuje Carpe Musicam, klavírní doprovod Alfréd Stehr

MELODIE TICHA

Koncert nově vzniklého lomnického vokálního kvarteta, jehož členy jsou Jana Stehr, Šárka Trejbalová, Jaroslav Moravec a Pavel Hrdina, nabízí nádherné skladby duchovní hudby, ve kterých najdete nejen útěchu, ale i radost a optimismus.

Vstupné: 100,- Kč

KONCERT

Sobota 24. července

Kostel sv. Mikuláše z Bari od 19:30 hodin

Účinkuje Musica Florea, umělecký vedoucí Ondřej Štajnochr
Anna Hlavenková - soprán, Edita Keglerová a Monika Knoblochová - cembalo

KONCERT VELIKÁNŮ BAROKNÍ HUDBY

Koncert velikánů barokní hudby – J. S. Bacha, G. F. Händela, A. Vivaldiho v podání souboru Musica Florea. Publiku se dále představí sopranistka Anna Hlavenková a cembalistky Edita Keglerová a Monika Knoblochová. Musica Florea vznikla roku 1992 jako jeden z prvních výrazných počínů na poli stylově poučené interpretace v České republice.

Vstupné: 100,- Kč

KONCERT

Neděle 25. července

Městské muzeum a galerie od 10:00 hodin

Účinkují Josef Krčec, Josef Krčec ml.

S LÁSKOU JDE VŠECHNO SNÁZ PÍSENIČKY Z OKOLÍ LOMNICE A RVÁČOVA

Hudební pořad skladatele a muzikanta Josefa Krčeka s podtitulem Písničky z okolí Lomnice a povídání o řece Vltavě. Pořad doplní promítání krátkého filmu Josefa Krčeka mladšího „Královna českých řek“, v němž zachytil Vltavu současným pohledem i vzpomínkami pamětníků staré řeky. Film je věnován památce herečky Hany Maciuchové.

Vstupné dobrovolné

KOMPOVANÝ POŘAD

Neděle 25. července

Tylovo divadlo od 19:30 hodin

Účinkuje Divadlo Na Rejdišti

KDYŽ NÁM PÁN BŮH ZDRAVÍ DÁ ANEB PROMOŘENÁ NEVĚSTA

Výběr z oblíbené opery Bedřicha Smetany v podání studentů Pražské konzervatoře. Inscenace vznikla v nelehké době distanční výuky v Divadle Na Rejdišti, které je v rámci Pražské konzervatoře určeno pro jevištní praxi studentů. Výsledky jejich práce nejsou izolovány ve školních učebnách, ale naopak jsou nabídnuty širokému publiku, což klade vysoké nároky nejen na úroveň celé inscenace, ale především na studenty samotné.

Vstupné: 150,- Kč

DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ

lomnicko

Kde byla vězněna milující panna ze známé písničky?

A proč se z ní stala jedna z největších žhářek?

Nedaleko Lomnice nad Popelkou a Jičina můžete navštívit zříceniny hned dvou středověkých hradů. Tím prvním, už z dálky viditelným, je hrad Kumburk, který počátkem 14. století postavili Markvarticové (Vartenberkové), druhým Bradlec.

Od roku 1621 patřil Kumburk na čas Albrechtu z Valdštejna, později byl pobořen. V současnosti o něj spolu s obcí Syřenov, jeho vlastníkem, pečuje

Sdružení pro záchranu hradu Kumburku, které vzniklo již v roce 1992. Od Klepandy, kde se můžete v hostinci i občerstvit, se na Kumburk dostanete pohodlně po červeně značené turistické trase. Areál je celoročně volně přístupný. Na severovýchodní straně je zbytek patrně plášťové hradby. Zdejší dělostřelecké opevnění je příkladem aktivní obrany z doby okolo poloviny 15. století. Nepřehlédnete válcovou (tzv. Panenskou) věž ani pamětní desku připomínající návštěvu básníka Karla Hynka Máchy na romantických pozůstatcích kdysi mocného sídla při jeho pouti krkonošské. Obnovená vyhlídková plošina vám umožní krásné výhledy na Krkonoše a Český ráj.

Na hradě (a také na Hrubé Skále) byla svým otcem a pak sestrou vězněna Eliška Kateřina Smiřická,

„za milostný poměr ke kováři Jiříku Wagnerovi“, nu, možná měla jen jakési ostřejší domácí vězení.

O lásce Elišky Kateřiny se dochovala známá písnička. Pamatujete? „Znám já jeden krásný zámek nedaleko Jičína...“

V roce 1619 Elišku Kateřinu, která prý nebyla vůbec hezká, vysvobodil Ota Jindřich z Vartenberka oženil se s ní a spolu se usadili na zámku v Jičíně. Ten měl ale připadnout její sestře Markétě Salomoně, provdané za Jindřicha Slavatu z Chlumu. Došlo na spor, který skončil až u krále Fridricha Falckého. Když do Jičína dorazila královská komise, aby ve věci zjednala pořádek, Eliška Kateřina zapálila střelný prach ve sklepě a vyhodila celý sámek do povětří, přičemž sama zahynula, i její švagr a mnoho dalších lidí.

Když se z Klepandy vydáte naopak po modré značce, dorazíte ke zřícenině hradu Bradlec, jehož torzo, včetně fragmentů tzv. Černé věže, je ukryté v lesním porostu. Hrad byl několikrát obsazen loupeživými rytíři, jednou proti nim muselo zasáhnout vojsko samotného Karla IV. Inu, romantika, jak má být!

/Zdroj: Lomnické letní turistické noviny, Wikipedie; foto VítVít, Wikipedie

Vladimír Veselý (1931 – 2021) je tvůrce pláten, autor volné grafiky a ex libris, smaltů a polychromovaných dřevěných asambláží. Uspořádal více než 50 samostatných výstav.

20. července 2021 nás nestor malířů Pojizeří bohužel opustil. Zesnul tiše jen pár dní před plánovanou vernisáží na své milované chalupě na Spálově.

Výstava jeho prací začne **v pátek 30. července** v Muzeu a Pojizerské galerii v Semilech, ale bez plánované vernisáže.

Trvat bude do 26. září.

Příběhy pokladů půd a depozitářů: Nález z půdy semilské radnice – busta velkého fabrikanta

V loňském roce proběhla na půdě staré semilské radnice další vlna úklidu. Z podnětu městského úřadu byli přizváni zástupci semilského muzea, aby z vyřazovaných věcí vybrali ty, které jsou historicky cenné. Mezi směsíci zaprášených věcí jsme na půdě našli i zajímavou sádrovou bustu staršího vousatého muže konce 19. století. Byla nejen špinavá, ale především přetřená emailem barvy slonové kosti, kterým se za komunismu natíraly vnitřní stěny nemocnic a škol, aby byly omyvatelné. Vzhledem k tomu, že podobizna nebyla žádným způsobem označená, bylo našim prvním úkolem zjistit, kdo je na ní zobrazen.

První hypotézou bylo, že se jedná o některého ze starostů – žádný z nich ale nevypadal podobně jako muž zobrazený na nalezené bustě. Správný směr našemu pátrání dal návrh semilského dlouholetého archiváře a historika PhDr. Ivo Navrátila, který jako první navrhl, zda by se nemohlo jednat o jednu z nejvýznamnějších osobností Semilská v 19. století – majitele zdejších textilních továren Franze Schmitta (1816 v Broumově – 1883 v Českém Dubu).

Tuto hypotézu potvrdilo nejen srovnání s dochovanými Schmittovými portréty, ale také jeden pozoruhodný a pro Schmitta velmi charakteristický detail, který se objevuje jak na bustě, tak na dalších vyobrazeních. Jedná se o krátký řetízek na levé klopě saka se dvěma malými kovovými přívěsky – což byla méně používaná menší varianta nošení řádů a vyznamenání.

Při bližším pátrání byly v přívěscích identifikovány rytířský řád císaře Františka Josefa a řád železné koruny.

Továrník Franz Schmitt se narodil do nepříliš bohaté německé rodiny v Broumově a své podnikatelské začátky spojil s Českým Dubem, kam se

příženil. Díky svým podnikatelským schopnostem se stal zakladatelem textilního impéria, jehož součástí byly i pobočky v Semilech. Podnikatelský úspěch Franze Schmitta byl dán také tím, že se inspiroval v tehdy nejrozvinutější zemi Evropy - Anglii, kam se v roce 1848 vypravil na poznávací cestu. Zde si vše důležité zapisoval, jak o tom svědčí dodnes dochovaný cestovní deník.

Je zajímavé, že o dva roky později pobýval v Anglii na podobné poznávací cestě po tamějších textilních fabrikách i tehdy dvaatřicetiletý František Ladislav Rieger, od něhož o dvanáct let později po dlouhých licitacích koupil Franz Schmitt semilský mlýn s pilou. Rieger tehdy odjel do Anglie z Francie, kam se

uchýlil v divokých revolučních časech roku 1848, když mu v rakouské monarchii hrozilo vězení.

Franz Schmitt byl pro semilské prostředí velmi kontroverzní osobnost.

Budovatel zdejšího prvního a největšího textilního komplexu, zahrnujícího velkou továrnu v Řekách (pozdější Kolora 01), tiskárnu látek na druhém konci města (dnes pekárna Šumava) a menší přádelnu v centru (dnes nový městský úřad). Člověk, který výrazně ovlivnil tvář města, kromě továren i mohutnou regulací Jizery od semilského mostu až ke Galerii na Riegrově stezce.

A zároveň cizák, příšedší z jiného města a ještě ke všemu Němec. Člověk, který lidem práci dává, ale zároveň z ní značně bohatne a do té doby české prostředí spolu se svými spolupracovníky region významně poněmčuje. Jeho tvrdá expanze a skupování pozemků působila v poklidných Semilech velké pozdvižení. A co teprve když k fabrice v Řekách přibyla vlastní hospoda a německá škola.

Schmitt a jeho nástupci ve firmě s sebou přinesli do českých Semil silný německý živel, na který zde nikdo (na rozdíl třeba od Rokytnice a dalších měst) nebyl zvyklý. Zdejší obyvatelé sice byli jistě rádi za práci v textilce (fabrika dávala

obživu stovkám rodin), zároveň jim však vadily nízké platy, dlouhá pracovní doba a nelehké pracovní podmínky. Není divu, že se zdejší region stal baštou rodícího se dělnického hnutí.

Vedení semilské radnice zase upozorňovalo na to, že Schmittova firma odvádí daně místo do Semil do Českého Dubu, jak o tom svědčí dopis pozdějšího starosty Semil Rudolfa Husáka F. L. Riegrovi z 12. října 1883, uchovávaný v Archivu Národního muzea v Praze. Jen několik dní před napsáním tohoto dopisu zbouřali pracovníci firmy Schmitt bývalý Riegrův mlýn / **na obraze Karla Liebschera** a na jeho místě začali stavět tkalcovskou továrnu (což bylo příčinou mnoha soudních sporů mezi ní a městem, popřípadě zdejšími dělníky).

Semily v těchto přích často zastupoval zdejší advokát JUDr. Antonín Zeman (tedy spisovatel Antal Stašek). Franz Schmitt musel být osobností velmi silnou, která překonávala mnohé těžké životní zkoušky a trápení. První žena mu zemřela krátce po svatbě a následně i několik dětí z druhého manželství včetně všech synů – možných nástupců ve firmě (nejstarší v jedenadvaceti letech). Musel také často jednat tvrdě a nekompromisně, čímž si pochopitelně vytvořil mnoho nepřátel a závistivců. V roce 1874 byl Franz Schmitt, který byl v té době už šest let povýšený do rytířského stavu, jmenován doživotním členem Panské sněmovny, horní to komory rakousko-uherského parlamentu. V tomtéž roce se podle upraveného projektu Vojtěcha Hanče původem z Jesenného (mimoходом Riegrova blízkého příbuzného a svého času majitele domu, kde je dnes semilské muzeum) slavnostně otevřela nová semilská radnice, na jejíž stavbu přispěl Schmitt nemalým obnosem a na jejíž půdě jsme po dlouhých 146 letech našli tento náš „muzejní poklad“.

Jak se ale busta „nepřítele Semil“ dostala na semilskou radnici? Asi proto, že si

město bylo přese všechny spory vědomo jeho významu a proto jej už v roce 1872 jmenovalo svým čestným občanem. Je možné, že právě s touto událostí souvisí i pořízení oné Schmittovy busty. Ta byla po v roce 2020 zapsána do muzejních sbírek. Při té příležitosti jsme nechali odstranit restaurátorem děsivý emailový nátěr a bustu jsme začlenili do výstavy *Výtvarné umění ze sbírek semilského muzea*.

V noci z 24. na 25. dubna 1883 rytíř a čestný měšťan Semil Franz Schmitt zemřel a vedení firmy zůstalo na jeho zetích Conradu Blaschkovi a Adolfu Löslovi.

○ Miroslav Šnaibek, ředitel MPG, Semilské noviny; *foto Prázdné domy + MŠ*

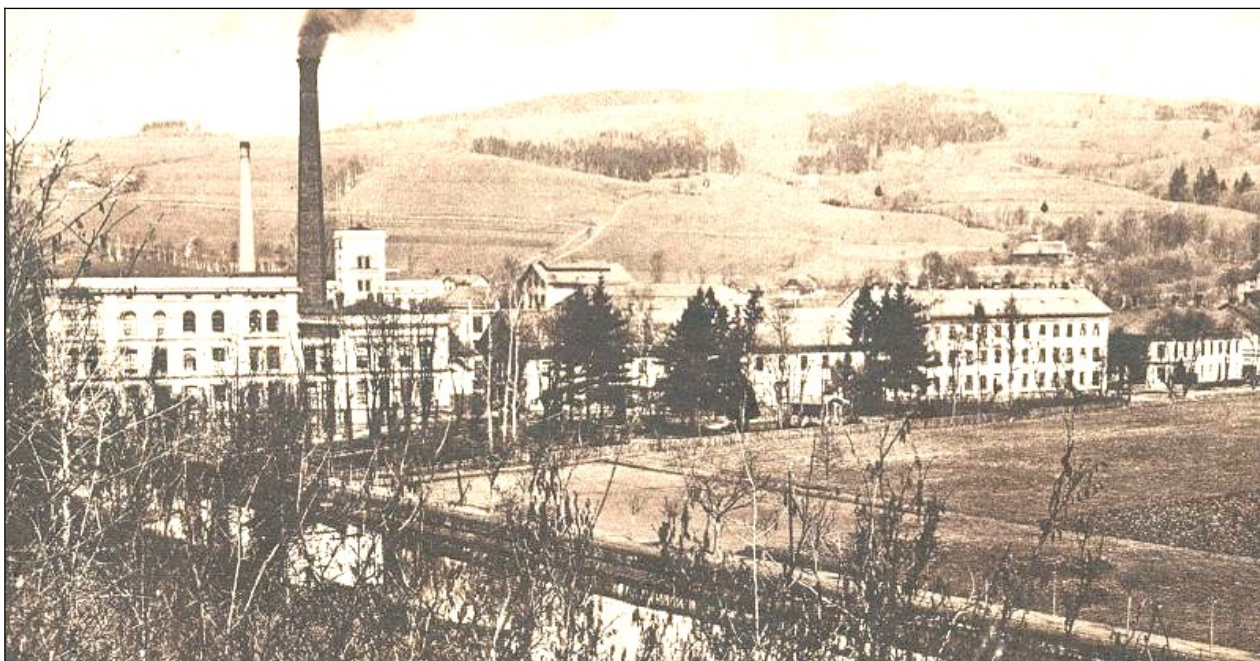

Fabrika 1861, Kolora 01 čili semilské Versailles, je jeden z nejrozsáhlejších průmyslových areálů v Semilech. Historie fabriky se píše již od roku 1861, kdy textilní magnát Franz Schmitt začal s výstavbou rozsáhlého komplexu v Řekách.

Bytouchov – Jizerodol u Semil

Jednalo se o přádelnu bavlny a mechanickou tkalcovnu. Svoji rozlohou a množstvím zaměstnaných lidí (1700) se zařadila mezi největší v kraji. Součástí fabriky byla i dělnická kolonie (dochovaná dodnes). V průběhu 19. a počátku 20. století se fabrika stále rozšiřovala až do dnešní podoby. A co je zajímavé – později stavěné budovy respektovaly architekturu budov původních, takže vznikl na pohled příjemně jednotný areál. Za povšimnutí stojí především třípodlažní budova tkalcovny, která je situována podél náhonu a je dlouhá 190 metrů a o něco mladší etážovka se sprinklerovou věží s hodinami.

Během války se zde usadil zbrojní průmysl, po válce národní podnik Kolora a následně v 90. letech se v rámci Velké privatizace stal objekt majetkem akciové společnosti HYBLER TEXTIL. Textilní produkce byla postupně utlumována – a to až do roku 2013, kdy společnost vlastníci fabriku skončila v insolvenční. Od roku 2015 je celý areál vlastněn společností FABRIKA 1861, která bývalý textilní závod získala z konkurzu.

Ted' aktualita:

Připravujeme si prostor pro první velkou akci ve *Fabrice 1861*, kterou bude festival malých pivovarů v termínu **31. července**. Venkovní festival je určen pro všechny, kteří holdují pivu tradičnímu i rádi poznávají dosud nepoznané varianty zlatavého moku, gastronomické pochoutky od Turnova po Krkonoše.

Dále bude otevřen vstup do vnitřních prostorů, kde na návštěvníky čeká vystavené dílo Patrika Rutkovského a vernisáž 3 fotografů, kteří se zaměřují na focení a vyvolávání fotek netradičními, mnohdy velice starými metodami. Na své si přijdou i děti, pro které bude přichystán dětský koutek. Po festivalu malých pivovarů nečekejte kulturní útlum, hned další pátek, **6. srpna**, vystoupí ve večerních hodinách legendární Janek Ledecký. Jeho koncert bude doplněn o předkapelu Foxy Mama z Turnova. Areál Fabriky 1861 se otevře v 17:15 a hudba se rozezní od 18 hodin.

/ Vojtěch Závěrka

A ještě jedna zajímavost na téma Franz Schmitt, inzerát z dubnového vydání Českodubského zpravodaje:

Ve věku 97 let zemřela poslední „českodubská“ členka a přímá pamětnice rodiny Schmitt-Blaschka, paní Erika Raunihar († 22. 12. 2020).

Byla pravnučkou významného textilního průmyslníka a městského mecenáše Franze von Schmitta, vnučkou jeho firemního nástupce Konráda Blaschky a dcerou Heleny Rauniharové, rozené Blaschkové, která své dětství a mládí prožila v rodinné „Blaschkově“ vile v Českém Dubu (dnešní muzeum). Paní Erika s oblibou vzpomínala také na svoji milovanou (pra)tetičku, slečnu Helenu von Schmitt, přezdívanou pro svůj vřelý vztah k místním lidem a městu „českodubskou princeznou“.

O své vzpomínky na rodinné příslušníky a peripetie osudů rodin Schmitt a Blaschka se paní Erika Rauniharová velmi ochotně dělila i s místním muzeem, a to po celou dobu svého stáří, kdy se po otevření železné opony konečně mohla začít vracet do svého rodného kraje. I přes nucené vysídlení rodiny v roce 1946 zůstal její vztah k Čechám a k rodnému Podještědí vždy velmi vřelý a srdečný a nikdy nebyl zatížen výčitkami za osobní poválečnou křivdu, kterou by určitě měla právo pociťovat. Do Českého Dubu se až do posledních let svého života vracela často, nezištně a s velkou láskou. Svým nevšedním elánem, optimismem a do poslední chvíle i skvělou pamětí činila radost nejen sobě, ale i všem, kteří měli možnost jejím vyprávění naslouchat. Děkujeme, paní Eriko.

Obsáhlejší životopis paní Eriky Raunihar si můžete přečíst na webu Podještědského muzea (www.muzeumceskydub.cz, v sekci K našim tématům ...). Je sestaven z informací poskytnutých její nejbližší rodinou u příležitosti jejího úmrtí. Za zprostředkování materiálů a jejich překlad z německého originálu náleží naše velké poděkování paní Marii Pernerové.

Na fotografii je paní Erika Raunihar v roce 2014 při jedné ze svých návštěv Podještědského muzea. Stojí pod obrazem z r. 1894, na němž je jedním z vyobrazených dětí její maminka, Helena Blaschková (dívka uprostřed, v růžových šatech).

Už žádné kouřové signály! Zato vyhlídky na krkonošské velikány

Kdysi se z vrchu Stráž – v případě, že se blížili nepřátelé – posílaly kouřové signály další hlídce na Kozákově a odtud dál do vnitrozemí Čech. Dnes už nepřátele z téhle strany nevyhlížíme.

Původně chtěla Rokytnice nad Jizerou postavit na vrcholu klasickou rozhlednu. Jenže kopec se příliš nehodí ke stavbě vyhlídkové věže, tudíž architekti ze studia Mjölck navrhli zbudovat sérii drobných zastavení – vyhlídek ze skal, které cestu na vrch lemují. Na kopci tak vzniklo pět vyhlídkových plošin, jsou ocelové, opláštěné dřevem a doplněné lavicemi a stoly. Propojuje je lesní stezka. Po více než sedmi letech od zahájení příprav byl vyhlídkový lesopark nad Rokytnicí nad Jizerou dokončen. Slavnostně byl otevřen ve čtvrtek 15. července. Projekt za 9 milionů zhotovila firma STRIX Chomutov.

Vrch Stráž (místně Strážník, německy Wachstein) leží v nadmořské výšce 778 metrů a nabízí krásné výhledy nejen na celou Rokytnici, ale i na Lysou horu a Kotel. Geomorfologicky kopec náleží do Krkonošského podhůří. Na Stráž se dá dostat z několika směrů, autem je možné dojet asi 600 metrů pod vyhlídku. Z rokytnického náměstí se sem dostanete po žlutě a následně červené turistické trase, cesta je dlouhá 2,6 kilometru. Pokud jste zvolili vlak, z nejbližší železniční stanice v Jablonci nad Jizerou jsou to necelé čtyři kilometry.

PASEKY nad JIZEROU – V pátek 16. července navštívil pasecký *Památník zapadlých vlastenců* pan Josef Schebal s manželkou a přivezli další vzácný dar do sbírky, mapující unikátní *Krkonošskou houslařskou školu*. Součástí daru je především několik nástrojů (dvě violy, dvoje housle a jedna pošetka) ze sbírky Josefa Vedrala, paseckého rodáka a houslaře, o jehož pozůstalost se spolu s rodinou pan Schebal a nizozemská *Nadace Fidula* stará.

Vedralova rodina prostřednictvím pana Schebala darovala paseckému muzeu velkorysý dar – vybavení Vedralovy amsterdamské dílny – už v roce 2016. Tentokrát přivezli manželé Schebalovi violu, která bývala vystavena ve výloze Vedralova houslařství. Dalším darovaným nástrojem je *viola d'amore* z dílny houslaře Ignatia Markerta v Praze z roku 1938. *Viola d'amore* se používala

s oblibou především v barokní hudbě. Její zvláštností byla i hlavička, kterou obvykle tvořila hlavička krásné ženy nebo andělíčka lásky, amorka. To je i případ violy, darované paseckému Památníku, kdy má amorek ještě oči cudně překryté zlatou páskou – prý proto, aby nevadilo, že violista na nástroj hrál i v kostele. Dalším darovaným nástrojem jsou unikátní housle, vyrobené pro indonéskeho zákazníka, jejichž specifíkem je horní deska, nahrazená hadí kůží, která lépe než dřevo odolává tropickému indonéskému vlhku.

Další darované housle jsou z dílny francouzského houslaře Honoré Derazeye, rovněž cca z poloviny 19. století, a jejich zvláštností je jednak mimořádně silný zvuk a jednak nádherně interzované dno s romantickým koloniálním motivem. / FOTO

Posledním z darovaných nástrojů je pošetka francouzské proveniencí z poloviny 19. století –

velmi úzké housle, používané hudebníky především pro případy, kdy bylo třeba, aby měl nástroj spíše tišší zvuk.

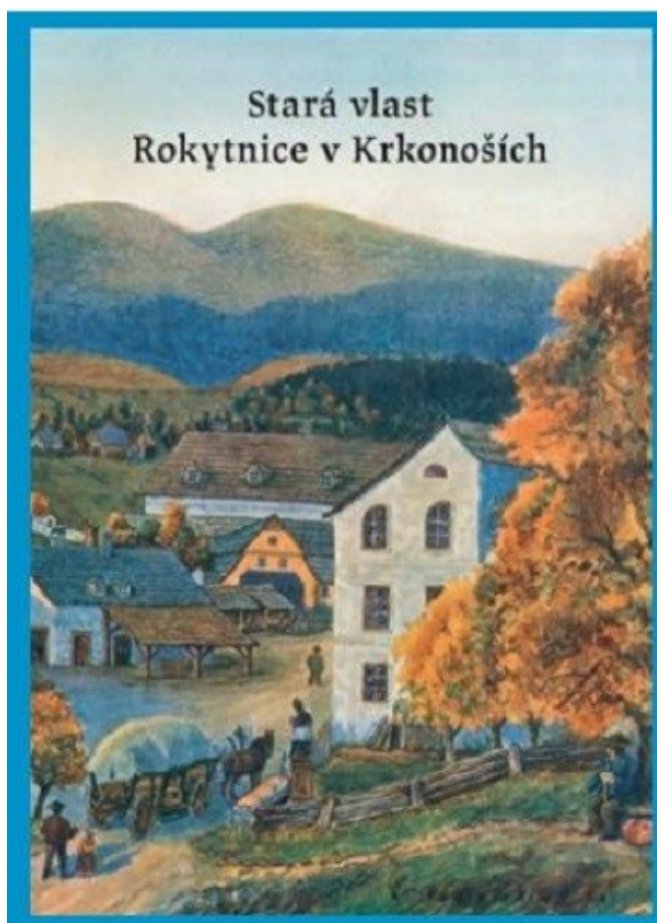

Pasecká kurátorka Andrea Bariaková a Jakub Kašpar ze Správy KRNAPu.
Foto Kamila Antošová

Houslař Josef Jáchym Vedral se narodil 26. března 1883 v Pasekách nad Jizerou. V letech 1897 – 1900 se vyučil u dalšího z houslařů Krkonošské houslařské školy, Benjamina Patočky, v Jičíně. Po vyučení u něj ještě několik let pracoval, než odešel do Amsterdamu, kde pracoval ve známé houslařské dílně Karla van der Meera. V roce 1908 se osamostatnil. Houslaři se staly i oba jeho synové - Josef a Joachim. Zemřel v Haagu 31. května 1965.

ROKYTNICE na JIZEROU – Šest set kusů knihy *Stará vlast Rokytnice v Krkonoších* spatřilo koncem jara světlo světa. Jde o překlad knihy *Die alte Heimat Rochlitz im Riesengebirge*. Víc vám o ní nepovím, ale věřím, že kdo ji chce, tak si ji jistě nějak obstará...

Krkonoše sčítají škody po bouřce. 20 tisíc kubíků poničeného dřeva

Po středeční noční bouři je zejména v západních Krkonoších – tedy v okolí Harrachova – vážně poškozena řada lesních porostů. Množství turistických stezek a cyklotras v této části Krkonošského národního parku je v současnosti neprůchodná. Pracovníci Správy KRNAP aktuálně zjišťují rozsah polomů, které podle prvních odhadů budou dosahovat 20 tisíc metrů kubických.

Správa KRNAPu prosí návštěvníky hor, aby byli velmi opatrní, nevstupovali do zasažených lokalit a při pohybu v lese se vyvarovali pohybu pod nahnutými nebo zavřenými stromy.

„Takto soustředěné poškození lesa jsme v Krkonoších neměli od roku 2007, kdy se přes hory přehnal orkán Kyrill,“ uvedl Václav Jansa, vedoucí odboru péče o národní park.

„Rozsah škod právě zjišťujeme. Plánujeme k tomu použít i naše drony. Naši piloti dnes ráno poškozenou oblast nalétli a díky záběrům, které z dronu pořídili jsme schopni velmi přesně spočítat rozsah škod, zasaženou plochu a počet popadaných stromů. To nám mnohem efektivněji pomůže organizovat práce na likvidaci této kalamity,“ upřesnil Jansa.

Odhadované množství poničeného dřeva odpovídá asi 20 procentům každoročních těžeb v KRNAPu.

Svět, o kterém jste si možná mysleli, že už neexistuje

Unikátní výstava **TAJEMNÁ INDONÉSIE, TAMTAMY ČASU – Nová Guinea znovu otevřela pro veřejnost své brány v CENTRU BABYLON v LIBERCI.** Expozice odhaluje taje ostrova Nová Guinea i celé Indonésie, Pacifiku a Šalomounových ostrovů. Je největší akcí svého druhu u nás. Projekt vznikl z cest slavných cestovatelů do zapomenuté části planety. Máte jedinečnou možnost nahlédnout do ryzí přírody, obdivovat obrovské rituální totemy, štíty, iniciační masky, čelenky, dech beroucí fotografie. Dominantou je autentická stromová chýše kmene Kombai, kde si na falus nasazují zobáky zoborožce. Bonusem je horský kmen Dani s „vyuzenou mumii“. Výstava prezentuje materiály největších cestovatelských osobností Jiřího Hanzelky, Miroslava Zikmunda a Miloslava Stingla.

Hlavně však výjimečné výpravy cestovatele Rudy Švaříčka, který se věnuje neznámým etnikům a dobrodružným cestám do nitra ostrova. Je určena návštěvníkům všech věkových kategorií.

Vstupte do tajemné džungle v srdci Liberce!

TAJEMNÁ INDONÉSIE - Babylon Liberec

Slíbil jsem vám rozhovor s autorem rovenského kříže smíře, Ivanem Podobským. Je sochařem, malířem, hercem, muzikantem, spisovatelem, chovatelem ovcí, zvoníkem, ale především a hlavně – mým oblíbeným bratrancem

Ivan PODOBSKÝ

28. června 2008 (kdy vznikla tato fotografie) se stal Ivan dědečkem. Vnučka Tereza je potomkem jeho dcery Terezy a slovenského fotbalisty Maroše Klimpla

Náš pradědeček Antonín byl muzikant, tvůj dědeček Josef krásně maloval, tvůj táta Jirka taky...

Takže kde se to ve mně bere...

To je taková idea do budoucna, až já budu slavnej a budu mít výstavu v Rudolfínu, tak mě napadlo udělat tam ten rodinný vývoj. I babička z máminy strany malovala, támhle ty obrazy jsou od naší tety Aničky z Tejna (*část Rovenska pod Troskami s naší oblíbenou hospůdkou - pozn. f.*), to by byl ve foyeru docela zajímavý úvod. Táta byl výbornej kreslíř, tomu se nemůžu nikdy vyrovnat. Mám takovej mindrák co se kresby týče, ale si říkám, člověk si stejně musí najít svůj výraz, takže umět kreslit – když někdo umí kreslit jako Ignés, tak prosím - ale dneska v době fotografie to jako není až tak důležitý. To dneska uměj stovky Rusů, který sem přicházej, ti všichni uměj malovat, ale

když to vidíš, tak si říkáš ano, ale nějak tě to neteplí, nevlaží, nevcucne, Tedy o co jde – o co mně jde – jenom něco vyjádřit. To vyjádření je nejdůležitější. Ale... já vlastně jenom tuším, jak má ten obraz vypadat, ale nevím to, ještě ho přede mnou nikdo nenamaloval a já ho vlastně hledám, něco mě vede, nenechá mě to na půli cesty, vláčí mě to až útrapama, že to furt není a není ono, i když vlastně já nevím jak to má vypadat. Já u toho zažívám vzrušení, napětí, radost, stresy, zoufalství, štěstí, člověk je šťastnej se to dneska povedlo, ráno se diví co to je... Většinou ten obraz je hotovej tak jako by se uvízlo na souši, najednou vlastně zjistíš, že je hotovej. Né že si řekneš – teď ještě namaluju todle a bude to. Najednou k tomu přijdeš a řekneš si – no vono už k tomu není co dodat. Ovšem za tejdén zjistíš, že ono by se ještě dalo, takže to bys maloval donekonečna...

Já jsem kdysi chtěl bejt sochař, já si modeloval, vypaloval jsem si to, a zjistil jsem, že bych potřeboval umět kreslit, abych si moč zaznamenávat nápady. Tak jsem začal kreslit a to mě přivedlo na malbu a začal jsem kopírovat starý Holanďany – a tak jsem se vlastně učil malovat. Až jsem se od té sochy úplně vzdálil, zůstala mi jenom malba, abych se na starý kolena k sochařině zase vrátil.

Spolužák matka, který jsem tady kdysi sehnal chalupu, takže jsme se dost znali, akademická sochařka Marie Učíková, mě řekla, hele vykašli se na Jablkoň a pojd' se mnou dělat památkářinu, opravovat sochy. A to se mě zalíbilo. Vždyť to je pravá pozice pro neakademika. Já jsem se prohlásil

za nástupce lidových sochařů, následovníka, možná jediného. Jenomže je to trochu těžký. Ten pískovec je trochu těžkej... a drahej...

Nic se mi z toho nevrací. Ze sochařiny vůbec, obrazy neprodávám, na poslední velký výstavě se neprodalo nic... ne, že by šlo jen o ten prodej, třeba se to někomu líbilo, nějak ho to postrčilo, ale když člověk spočítá všechno to úsilí a ohlas žádné, nic... Tak si říkám, je to všechno tak divný... věřím tomu, že můj čas přijde...

Jsem představitel brutálního, nepěkného malířství. Mým nejmilovanějším malířem je Adriaen Brouwer (asi 1606 až 1638 – pozn. f.), toho mám nakoukaného, například tenhle opilec, to je takový poděkování těm Holanďanům a zejména Brouwerovi, kterej je nejechtovnější, ten má ty hospodský výjevy, rvačky opilců a ... já bych rád pokračoval v jeho odkazu.

Já mám problém s náboženstvím, a církví. Myslím si, že to není zapotřebí, že už bychom si mohli konečně říct, že žádný pánybohy nepotřebujeme a že si musíme vystačit sami, že bychom si dali takou nabídku – tak to zkusme, jako že jsme tady sami... takovou bojovku, že žádní bozi neexistují a že si musíme vystačit sami.

Já když jsem kdysi přinesl galeristovi svoje první obrazy, tak jsem to tam rozložil a on říká – no to jste vyšťoural někde na půdě nějakýho kostela. Dodneška se mi tahle reakce strašně líbí. Ty moje obrazy jsou taková stará veteš. Ale s novým obsahem. To mi dělá dobře.

Já toho moc nenamaluju, tak šest osm obrazů za rok, nemám takovou invenci, těch nápadů není tolik. Jo kdybych dělal krajiny, možná by to šlo rychlejc.

Při Jablkoně moc času na malování nebylo, jezdili jsme po celých Evropě, to období trvalo deset let... respektive dvacet, ale deset co jsem skončil v divadle. To bylo krásný, ale stálo to za hovno. Uživili jsme se, i ten ateliér jsem si za to postavil, ale nikdy to nebyla žádná rána, žádná díra do světa. Na to, jak jsme byli dobrý, jsme z toho moc nevytěžili. Nikdy jsme se nechytli v televizi, v rádiu nás moc nehráli. Jste mimo žánr! Takže já jsem furt mimo žánr.

I s tím malováním.

Přesně... co hrajete za muziku, co máme dát na plakáty? No to je těžký! Co malujete? No tak co já to teda maluju... tak stará malba s novým obsahem...

Ježišmarja! To bohužel! A ještě takový potemnělý to je, lidi to nechtěj domu, lidi chtěj barvičky a já tam mám nějaký chcíplotiny. Tak to bylo, všichni dobrý, plácání po ramenou, ale báli jsme se, jestli přijde někdo na koncert, my jsme byli festivalová kapela, vítězství jednoznačně zaručeno, protože lidi přišli na festival, ne na Jablkoň. Když jsme někde hráli sami, tak jsme se trásli, jestli někdo přijde. Na náš první koncert v Belgii přišel jeden člověk. Ona to sranda nebyla.

Můj přítel a kolega Vlado Štancel tě vystřídal v Divadle Jiřího Grossmanna u Miloslava Šimka v představení *Čichám, čichám Ameriku*.

Šimek to byl velkej solida, slušnej člověk, akorát se mi nelíbilo, co jsme tam dělali, to byla taková politická satira, to mně nesedělo. On si mě oblíbil a myslím, že upřímně litoval, když jsem odcházel, ale to nešlo. Asi dvě sezóny, jsem hrál Drákulu.

A pak Suchý a Semafor deset let, já mám životní desetiletky. Nebylo to marný, když na to dneska vzpomínám, nejen že jsem tam potkal úžasný režiséry, Schorm, Menzel, Císlar, to něco váží. Já když jsem šel do Semaforu, tak všichni říkali, ty seš jedinečnej muzikálovej herec, zpívat umíš jakštakš, balet'ák jsem byl, hrát jakštakš, na kytaru jsem hrál dobře, tak vlastně já jsem byl ideální. Ale zase takovej nevydojenej. Já jsem tam bojoval a vybojoval jsem si na Suchým hodně. Dělal jsem i režii i choreografii dvou představení, celej jeden kus jsem zpunktoval, režíroval. Suchý to napsal na můj popud, abych tak řekl prosti své vůli. Na Poříčí dítě křičí. Což měla bejt jenom taková záskoková hra, která se měla dávat jen po tu dobu co on bude ve Finsku, kde připravoval nějakou svoji hru, a ono se to hrálo dva roky.

Ateliér v Křečovicích

Moje životní otázka je – čím vším já měl být. Původně jsem chtěl a měl být herec, režisér, dělat divadlo. Jenže jsem zjistil, že kdybych něco chtěl hrát tak jediné vlastně něco svého. Jenže k tomu nikdy nedošlo, takže jsem se tomu tak nějak nevěnoval.

Natočil jsem si zajímavý film s Jurajem Herzem, Straka v hrsti. To natáčení byl takový ostrůvek svobody tenkrát za totáče, to jsem nezažil.

Taky jsi hrál ve Velké sázce o malé pivo.

To dělal Vítek Hrubín, ale ten hned na to emigroval a tím skončila naše spolupráce. Zrovňatak Ján Roháč, který si mě objevil, tak báječný, no a... umřel.

A Jirešův Učitel tance?

To bylo zajímavý story. Volali mně, že mají pro mě roličku a mě se nelíbila. Ta má postava tam leží celou dobu v posteli, má sluchátka a poslouchá rádio a já říkám, přeci jen... nebylo by tam něco... a oni říkali, no měl to předtím hrát já už nevím kdo, on nemůže, tak to nabízíme vám. Tak já tam jenom ležel, asi osm dní, jednou jsem tam opravdu usnul. Úžasně jsme se tam potkali se Zindulkou a nakonec to ještě byl můj nejlepší kšeft.

Začínal jsi jako baleták!

K baletu jsem se dostal tak, že jsem si dal nohu za hlavu. Doma nevěděli co se mnou, že neprojdou ani základní školu, samý koule a čtyřky, takže mě dali na balet a rovnou do přípravky Národního divadla. Vystupoval jsem v Rusalce, znám ji celou nepaměť, různě jsem tam čuměl za Hakenem za plentou, pak jsem jim tam nosil věnečky, pak když Harapes vrtěl ty piruety, já tam stál jako páže v Labutím jezeře, to si pamatuju jak z něj crčel pot a on jak se točil, tak jsem to vždycky koupil. Tak to jsem čuchnul k divadlu.

V osmašedesátým jsem nastoupil do přípravy na konzervatoř. Jsem jeden z těch, který si pamatují krále Norodoma, on byl takovej hodnej, tichej, skromnej, nenápadnej a my jsme z něj měli hroznou srandu a já si ho dokonce pamatuju na nějakých zkouškách, kdy on tam předváděl takovej tanec jakože plave na loďce.

Na konzervě jsem si zničil kolena a záda, my jsme byli takovej lidovkovej ročník, tančili jsme vodzemky, valaškou jsme točili... pak jsem si v prváku vyvrknul koleno a v tu chvíli jsem si všim, že o patro níž jsou herci, který nemusej baletit, začal jsem o tom přemýšlet... Pamatuju se – tenkrát jsem byl za zástupcem ředitele a ten říkal: pane Podobský, podívejte se kdo tady studuje, samí synové herců, to byste musel bejt fenomén, abyste se mezi nima prosadil. Človče, já ho tenkrát nepochopil. On měl pravdu!

No takže 1968 až 1978 konzervatoř, 79 až 89 Semafor, další desetiletka. Do Semaforu jsem šel díky spolužačce Dádě Patrasové. Řekla mi – hele Suchý shání nějakýho kluka, pojď tam. Tak jsem šel a zůstal deset let.

A musím dodat, že první vystoupení Jablkoně bylo s Dádou Patrasovou a Ťuldou Brouskem, my jsme dělali patafyzický pásmo v koleji 5. května někdy v roce 78, protože jsme toho s Jablkoněm neměli tolik, tak jsme to potřebovali něčím vyplnit.

Ivan je jedním ze zvoníků v rovenské zvonici s převrácenými zvony. Svého šestimetrákového svatého Jiřího rozhoupává každou druhou neděli

A dostávám se k dalšímu jménu, to jest k Reynkovi. To je takovej můj ideál... nejen tvůrčí, ale i životní. Já když vidím tu jeho fotku, jak tam sedí u kamen v bačkorách a on tam škrabe tu destičku, tak to je pro mě životní filosofie. Dát to polínko do kamen a škrabat tam tu destičku, aby ses jako nějak vyjádřil k tomu všehomíru. O nic víc vlastně nejde.

(rozhovor vyšel cca před deseti lety v SORRY)

za humny

Nový Bor chce koupit červenou krasavici ve svém centru. A chce v ní muzeum Bořka Šípka

Město Nový Bor bude jednat o koupi secesní budovy na náměstí Míru, ve které sídlí pobočka poštovního úřadu, se státním podnikem Česká pošta. Ten ji městu nabídnul ve veřejném zájmu za cenu 22,5 milionů korun. Záměr o odkoupení reprezentativní nemovitosti včetně dvora schválili zastupitelé.

„Za cenu deseti bytů v Novém Boru jsme dostali možnost zachovat významnou stavbu v samotném centru města pro budoucí generace,“ předeslal starosta Nového Boru Jaromír Dvořák.

Honosná secesní stavba z červeného lasvického pískovce, která se rozprostírá podél hlavní třídy T. G. Masaryka a náměstí Míru, byla postavená v letech 1903 až 1905 podle návrhu českolipského architekta a stavitele Emila F. Ruehra.

Už tehdy sloužila pro potřeby pošty a spořitelny. Jde nejen o nejvýznamnější stavbu a dominantu Nového Boru, ale zároveň je díky svojí architektuře jednou z nejvýznamnějších staveb v celém Libereckém kraji.

„Po divoké privatizaci z 90. let minulého století nám podél hlavní třídy T. G. Masaryka zůstala mementa v podobě řady zchátralých objektů, o které majitelé nejeví zájem a které nám doslova padají na hlavu. Příkladem může být zdevastovaná vila naproti Sokolovně, ale i zchátralý objekt bývalé restaurace Pošta,“ připomněl Jaromír Dvořák.

Na základě těchto zkušeností mezi zastupiteli převládl názor, že o tak významnou stavbu – jak z historického, tak architektonického hlediska – již budova České pošty je, by se měla starat veřejná správa. „Za takový přístup bych jim chtěl poděkovat. Osobně ho považuji za známku rozvinuté společnosti a její kultivovanosti,“ doplnil Jaromír Dvořák.

Pokud by město budovu odkoupilo, zůstanou v ní zachované poštovní služby. Volné prostory v dalších patrech by mohly být využité pro zajímavé projekty. „Jedním z nich je umístění plánované expozice Muzeum Bořka Šípka.

V souvislosti s tímto záměrem projevil o prostory zájem Liberecký kraj. Ten by je využil v rámci Křišťálového údolí, jehož prostřednictvím propaguje sklářství, výrobu bižuterie a šperků z celého regionu.

Se zajímavou nabídkou přišla i samotná Česká pošta, která by zde chtěla zřídit Poštovní muzeum.

VRCHLABÍ –

© Zuzana a Mirek Dohnalovi

Výstava

CZECH NATURE PHOTO 2020

KCEV Krtek Správy KRMAP ve Vrchlabi
Výstava trvá od 28. května do 3. srpna 2021 –
částečně viditelná zvenku, částečně přístupná
každé úterý od 15 do 17 hodin, jindy po domluvě.

Nejlepší velkoformátové snímky českých fotografů přírody celého světa ze soutěže
Czech Nature Photo 2020 všech kategorií
Vernisáž se uskuteční ve čtvrtek 27. května 2021 v 18 hodin.
Kontakt: krtek@krmap.cz, tel.: 499 456 119 nebo 732 864 239

došlo po uzavěrcce

TURNOV / MAŠOV – Dva a půl měsíce probíhala výstavba chodníku ze Sobotecké ulice na začátek návsi v Mašově. V polovině července bylo dílo dokončené - chodci uvítali novou a bezpečnou cestu, řidiči průjezd bez semaforů.

Nový chodník navázal na odbočku ze Sobotecké ulice za autobusovou zastávkou, konec vyústil přímo na mašovské návsi. Chodník je metr a půl široký, dlouhý je 322 metrů. Cena díla se vyšplhala na 4,527 milionu korun včetně daně. Zhotovitelem byla pražská firma PORR.

Zdroj: Z.Štrauchová

RADVÁNOVICE – Oprava křižovatky v Radvánovicích omezí dopravu mezi Turnovem a Jičínem. ŘSD zadalo výměnu povrchu části silnice v Radvánovicích, včetně křižovatky s odbočkami na Hrubou Skálu a Štěpánovice. Práce proběhnou **od 26. července do 1. srpna**, kdy bude doprava na silnici I/35 řízena kyvadlově semaforem. Na nezbytnou dobu dojde k uzavření silnic na Hrubou Skálu a Štěpánovice, objízdné trasy budou vyznačeny, informoval server Turnovsko.

Nu – vlaky nejezdí, ve Ktové kutají podjezd... cestování z Turnova do Jičína stává se adrenalinovou atrakcí...

JIČÍN – V úterý začala v jičínském Zámeckém parku hrát letní kino.

Za pískovcovým fenoménem Českého ráje: Archeologie Příhrazských skal

24. července 2021 od 12:30 do 17:30

Exkurze za archeologií jedné z přírodně nevhodnějších a nejatraktivnějších lokalit chráněné krajinné oblasti Český ráj – přírodní rezervace Příhrazské skály s archeologem Petrem Jenčem. Exkurze bude věnována pravěkému a historickému osídlení území, vrcholně středověkým sídlům na skalních blocích (Staré Hrady u Příhraz, Hynšta) i využívání jeskyní a převisů od loveckého pravěku do novověku ve světle nejnovějších poznatků.

**Registrace účastníků nejpozději den před termínem exkurze.
Přímý vstup do rezervačního systému:
<https://archeologicky-ustav-av-cr.reservio.com/>**

Místo – zahájení: Příhrazy – parkoviště a turistický rozcestník

Kdy: sobota 24. 7. od 12:30 hod.

Trasa 6 km, střední obtížnost, předpokládané zakončení: 17:30

reportáž psaná na chalupě

Za půl roku, co vychází Trosečnick, stala se z nás nejméně 350členná (něco jako) komunita. Dávám vám nahlédnout do části svého soukromí, takže třeba víte, jak jsem se těšil do Českého ráje.

Jel jsem sám a sockou.

Jsem založením skeptik se sklony k panice.

Ale cesta proběhla hladce, k mému velikému překvapení jsem přežil dvě a půl hodiny v roušce bez úhony. Zpoždění spojů byla mírná a nikde jsem se nedíval na zadní světla odjíždějícího stroje.

Hnedle jsem na radnici v Rovensku zaplatil za „popelnice“ a hned druhý den odvezli můj pytel s domácím humusem.

Jen turistické středisko mělo zkrácenou otvíračku, takže jsem si nekoupil knihy o Rovensku, které jsem chtěl. Zato jsem si dal v bufáci na hřišti bramboráčky, které mám tak rád.

Chalupa stojí, pohádka *Zvířátka a Podobští* už jste četli v úvodu vydání.

Stromy vydržely a voda se našťestí neprohnala z pole zahradou, ale dole potokem, takže mi akorát přistál na mé křečovické „pláži“ asi čtyřmetrovy pařez. Bude základem mé japonské zahrady.

Dnes jsem byl v Lomnici pro pivo, v Babylonu na cibulačce a vlně internetu, prolétnul jsem výstavu šutrů v muzeu a udělal pár fotek – doslova, všude se to leskne a samý odraz – a výstavu lomnických hospůdek na zámku. Vpodstatě jsem si ji ofotil a v klidu si přečetl popisky doma.

V podvečer jsem se byl podívat na rekonstrukci silnice z Rovenska do Tatobit. Udělal jsem pár foteček, které příkládám. Byl to tak příjemný večer, že mne to ani nevuclo do bufetu na hřišti, takže sedím v kuchyni, piji lomnické – a protože je prý úplněk, přidal jsem si slivovičku.

Tolik má reportáž z cesty z metropole do divočiny. I jako skeptik musím říct, že to zatím vychází dobře.

Připojím tedy ještě fotky a zprávu krajského mluvčího o škodách po bouřkách, protože bohužel, někteří z toho nevyvázli tak dobře, aby jenom získali. I když jen pařez. *f.*

došlo po uzávěrcce – díl druhý

Přes 160 milionů. Liberecký kraj sčítá škody po víkendových povodních

Liberecko a Českolipsko zasáhly o uplynulém víkendu bouřky a přivalové deště. Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje vyjížděl společně s dobrovolnými

hasiči od pátečního odpoledne 16. července do pondělního rána 19. července k více než 200 událostem. Liberecký kraj již nyní zná první odhady škod, které voda způsobila, prozatím to dělá přibližně 162 milionů korun.

„Prostřednictvím oddělení krizového řízení Krajského úřadu Libereckého kraje jsme odeslali na všechny poškozené obce a města žádost o zaslání informace, jaký je jejich odhad výše škod po víkendových povodních. Prioritou samozřejmě nejprve bylo zabezpečit zdraví obyvatel a provést základní úklid v území, proto jsme se snažili dát starostkám a starostům dostatek času na vyjádření. Odhady jsou zatím pouze hrubé, ale už tak můžeme říct, že škody dosahují více než 162 milionů korun,“ uvedl Jan Sviták, statutární náměstek hejtmána.

Pro HZS LK a jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí byl minulý týden velmi náročný. Zvýšený počet výjezdů začal už v úterý 13. července. Následovala noc ze středy na čtvrtek, kdy jednotky hasičů zasahovaly zejména na Semilsku, Jablonecku a Liberecku u více než 200 událostí. Na Semilsku to bylo v souvislosti s větrem, na Jablonecku a Liberecku poté kvůli nadměrným dešťovým srážkám.

Následoval náročný víkend, kdy hasiči vyjížděli do terénu více než dvěstěkrát. Vše bylo tentokrát spojené s extrémními dešťovými srážkami. Víkend přinesl zejména zásahy v Liberci a nejbližším okolí, později v noci ze soboty na neděli se dešťové srážky přesunuly na Českolipsko a Novoborsko. Největším problémem bylo poškození hráze Kachního rybníka v katastru obce Svojkov. Případnému nebezpečí tak byla vystavena Písečná a Dobranov, odkud hasiči za pomoci techniky, traktorů, od místních lidí prováděli evakuaci. Ta se týkala několika desítek osob. Náhradní ubytování zajistilo město Česká Lípa pro pět obyvatel. „Celý týden, a zejména víkend, byl pro hasiče velmi náročný. Do likvidace událostí vyvolaných extrémní počasí byly zapojeny všechny stanice HZS Libereckého kraje a přes sto dobrovolných jednotek z celého kraje,“ vysvětlil plk. Jan Hadrbolec, ředitel Hasičského záchranného sboru Libereckého kraje. „Preventivně jsme také evakovali tři tábory a kempy, provedli záchranu jedné osoby, prováděli provizorní opravu hráze, vyprošťovali automobily, čistili propustky a mosty. Velkou část zásahů poté tvořilo čerpání vody ze zatopených prostor.“

K dalším činnostem profesionálních i dobrovolných jednotek na území Libereckého kraje patřilo čerpání vody ze zatopených rodinných domů, odčerpávání venkovních vodních lagun, monitorování vodních toků a tvorba protipovodňových opatření. O víkendu zasahovaly jednotky ze všech 10 stanic HZS LK, 60 jednotek dobrovolných hasičů obcí a jednotka hasičů Správy železnic.

LOMNICE n/P – Kulturní a informační středisko zve v rámci *Léta na zámku* na koncert nejen pro hosty Zámecké kavárny, který se koná v **neděli 25. července** od 16 hodin na nádvoří lomnického zámku. Zahraje na něm oblíbená lomnická kapela GORALE – Čechomor revival. Vstupné dobrovolné. KIS zve i na další řemeslný workshop v rámci projektu *Tovaryšem čtvera řemesel*, který bude tentokrát věnován léčivým bylinkám a výrobě voňavého mýdla. Koná se v **úterý 27. července** od 15 hodin na lomnickém zámku.

Na drahých kamenech v muzeu

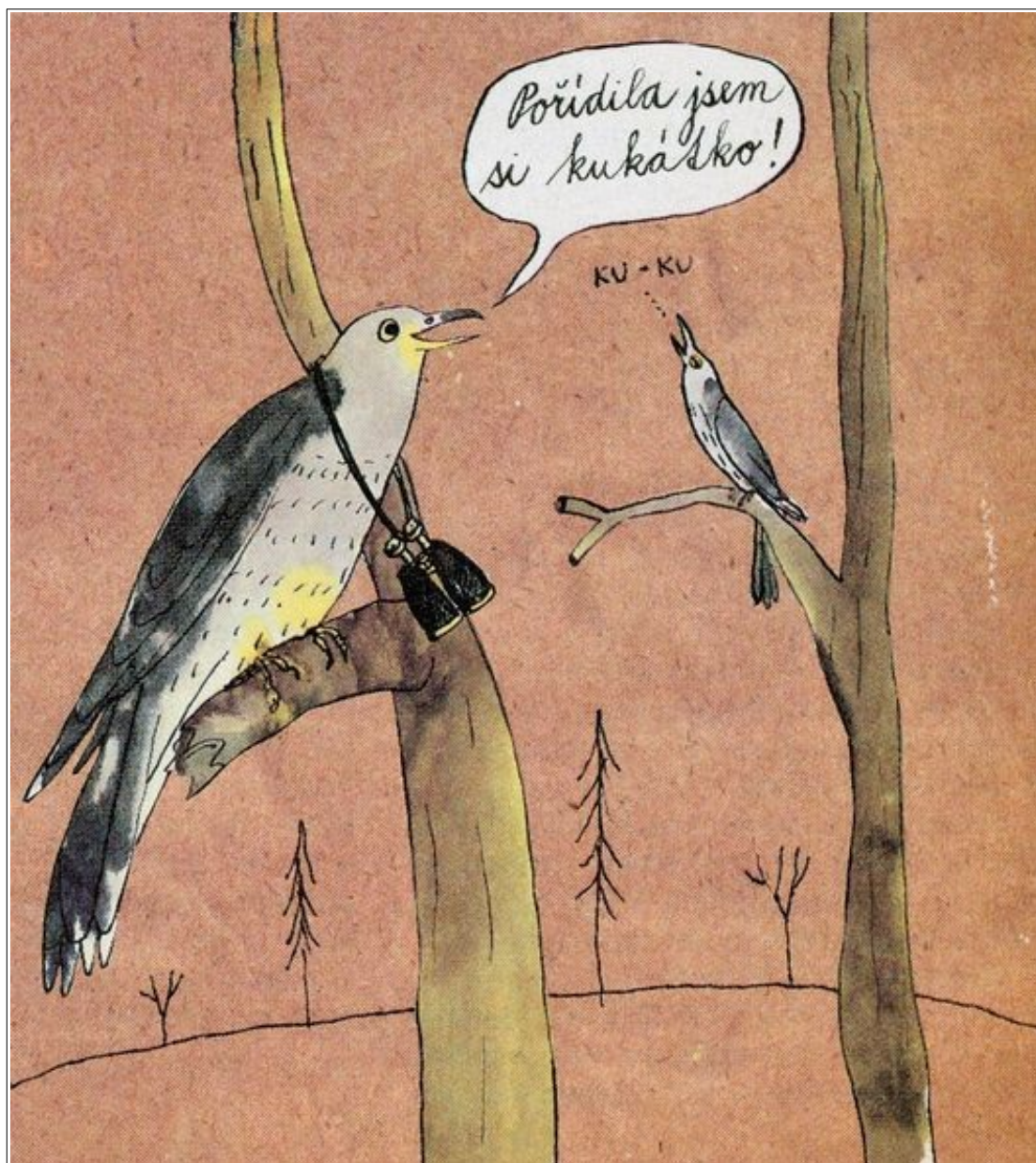

Z lomnických hospůdek na zámku

A ještě dva obrázky ze Sýkořic:

Michal Hrdý

Trosečník – kulturně společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
starší čísla jsou k dispozici na webu knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaje